

... alebo pokus o ilustráciu

Spomínam si na príbeh jedného Nemca, Eugena Herrigela. Nejaký čas študoval umenie lukostrelby u zenového majstra Kenza Awu. Cieľom umenia zenovej lukostrelby je dopracovať sa k stavu mysle, o ktorý v zenovom budhizme ide. Výsledkom je lukostrelba, kde samotný výstrel prichádza úplne spontánne „sám od seba“. Eugen tvrdo trénoval, ale bez veľkého výsledku. V jednej chvíli vynášiel techniku, ktorá umožňovala výstrel na nerozoznanie od tých, ktoré produkovala „zenová myseľ“. Takmer na nerozoznanie. Keď totiž predviedol svoje takto získané „majstrovstvo“ Kenzovi, ten ho to najprv nechal niekoľkokrát zopakovať, potom mu vzal luk aj šípy z rúk a posadil sa chrbtom k nemu na znak, že ako jeho učiteľ končí. Dôvod? Eugen sa ho pokúsil podviesť!

Podvod, pýtame sa? Nie je cieľom učenia sa strelby z luku naučiť sa strelbe z luku? A nie je cieľom strelby z luku trafiť cieľ? Ak Eugen objavil metódu ako to dokázať – nezaslúžil si skôr pochvalu? Ale, ako už isto tušíte, nie je to tak. V tomto prípade strelba z luku je len nástroj dosiahnutia stavu mysle, ten je cieľom. Oná Eugena metóda bola naozaj podvodom, pretože ničila význam lukostrelby ako nástroja premeny mysle a osobnosti a z umenia a cesty ju degradovala na obyčajnú *techniku trafenia cieľa*. Navyše bola aktom zabúdenia a nepochopenia cieľa: nie trafiť terč je cieľom, ale dosiahnuť stav osvietenej mysle je cieľ umenia lukostrelby!

Toto musíme mať stále na mysli v prípade *spirituality konania*. Konanie, ktoré si vyberáme, nie je *prácou*, jeho podstatou nie je nejaká *technika*, s pomocou ktorej *niečo urobíme*, ale je nástrojom a cestou dosiahnutia našej osobnej dokonalosti a nastolenia vzájomných vzťahov lásky a jednoty v Kristovi. A je len nástrojom, nie naplnením týchto ambícií.

Skúsenosť ukazuje, že nie všetky druhy práce sú rovnako vhodné. Východná aj Západná skúsenosť ukazuje, že túto funkciu dobre spĺňa telesná práca a cvičenie. A tak na Východe máme umenia lukostrelby, boja s mečom, kung-fu (presnejšie *čuan-fa*), ale aj čajového obradu či aranžovania ikebany. Na Západe vidíme dôraz na manuálnu prácu, vlastný sv. Benediktovi a reholiam z neho vychádzajúcim. A, naopak, ešte som nenarazil na nejakú „spirituálnu cestu“, ktorá by ako nástroj zdokonaľovania sa využívala spoločné pozeranie televízie, preháňanie sa na motorkách, či hranie hier po internete. Nie je vylúčené, že by to *mohlo ísť*, ale zatiaľ nikto neobjavil, že by tieto činnosti mali v tomto smere v sebe nejaký potenciál... Dokonca aj skauting, ktorý Baden-Powell vari intuitívne nastavil týmto smerom, stavil na pobyt a dobrodružstvo v prírode, zahrňujúci okrem iného aj telesnú prácu a námahu vo fyzickom prostredí táborenia a lesa. Zdá sa, že zapojenie aj tela do činnosti, ktorej sa venujeme, je dôležité. Čisto intelektuálne činnosti nemusia v tomto smere fungovať ideálne.

Keď som bol diakonom v Piešťanoch a potom kaplánom v Šuranoch, veľa sme bicyklovali. Večer po omši sme vyrážali na „kolečko“, cez víkendy na párhodinové vychádzky na bajkoch a v lete na dvojtyždňový puťák po Slovensku. Môže byť bicyklovanie činnosťou, na ktorej sa dá postaviť *spiritualita konania*? Myslím, že áno. Ak ho robíme rozumne. Ján Pavol II. v exhortácii *Christifideles laici* hovorí o piatich rozmeroch katolicizmu. Ako by sme ich mohli naplniť ako parta cyklistov vo farnosti?

PRIMÁT ÚSILIA O SVÄTOSŤ a dokonalosť: Samotný tréning prospieva telu. Dlhá monotónna jazda je dobrá na tréning vnímania, stavu „tu“ a „teraz“. Tréning vyžaduje pevnú vôľu, systematickosť, ochotu podstúpiť námahu a čeliť bolesti, premáhať sa. Aby sme si ho vedeli zadeliť do rozvrhu bežného života, musíme sa poučiť v

time-manažmente a žiť efektívne a nemrhať časom (aby sme to zvládli v rodine a ideálne ako rodina, spoločne). Samotné telesné konanie nás ukotvuje v realite – dôležité obzvlášť ak pracujeme „virtuálne“ na počítačoch a v kanceláriách.

SPOLOČENSTVO: jazdíme spolu, zdieľame spolu svoju záľubu, akcie, zážitky... a súčasne sa učíme zodpovednosti voči druhým (v Šuranoch bola norma, že kto chcel na letný puťák, musel mať najazdených najmenej 2 000km na tréningoch, aby mal kondičku a nebol iným na príťaž + povinnú výstroj a tak), prijímaniu druhých takí, akí sú, s ich nedostatkami, chybami (svojimi nedokonalosťami na seba narážame ako kamene v riave, obrusujeme sa, pomáhame si nimi navzájom odhaľovať naše vlastné slabiny, zranenia, nedokonalosti, ktoré v nás potom vyvolávajú hnev, závisť a iné vonkajšie prejavy hriechu a tým ich nielen objaviť, ale aj odstrániť a premáhať), alebo aj smolou (defekt), učíme sa vzájomnej spolupráci („vláčik“), ohľaduplnosti, solidarite a pomoci (poruchy a iné radosti na trase) a pod.

RAST VO VIERE: Samozrejme, na to bicyklovanie nestačí. Ale urobilo z nás dostatočne dobrú partu priateľov, bratov a sestier, aby sme sa radi zišli cez týždeň aj na „stretku“, kde nás formujú lekcie v rámci programu farských bunkových spoločenstiev, kde spoločne o týchto veciach diskutujeme, radíme si, modlíme sa za seba, za farnosť i za svet, rastieme v poznaní Krista i v poznaní tajomstva Božieho Života... a samozrejme ako parta v kostole, vedľa seba v troch laviciach... ☺ Toto všetko potom prenášame späť do osobného života i do spoločného života a konania ako spoločenstva – a, áno, aj do bicyklovania.

ANGAŽOVANOSŤ: Ako zohrať skupina, navyše s konkrétnymi zručnosťami, nemáme problém sa zapojiť do života farnosti, vziať na seba konkrétnu zodpovednosť, postarať sa o konkrétne veci, sme skutočnou bunkou a to nám umožňuje byť skutočnou súčasťou organizmu farnosti. Obdobne sa dokážeme zapojiť aj do života obce a pod. Tak, ako to vidieť na iných skupinách ľudí, ktorí *spoločne niečo žijú a konajú*, aj mimo Cirkvi. Na dedinách tradične napríklad *dobrovoľní hasiči*, ktorí sú často dušou i rukami najrôznejších obecných spoločenských akcií.

APOŠTOLÁT: Nemáme problém medzi seba pozvať nových ľudí a dať im účasť na tom, čo žijeme a robíme. Bicyklovanie pritom pre nás nie je nejaká forma „reklamy“, ktorou chceme „nalákať“ ľudí do kostola. Je to spôsob, akým v praxi žijeme ako kresťanská komunita, niečo, čo nám pomáha stávať sa dokonalými a v láske zjednotenými kresťanmi rovnako, ako Kenzovi Awovi lukostrelba pomáhala udržiavať si zenový stav mysle. Takže to nie je ono povrchné: „*Pod' si s nami zabicyklovať... no a teraz bicykel stranou a pod'me do kostola!*“ Je to: „*Pod' si s nami zabicyklovať... bicykluj spolu s nami, staň sa súčasťou našej party, vzťahov, života... prid' aj na stretko, aj do kostola, lebo aj to je súčasť toho, čím ako parta žijeme, je to jeden a nerozdielny život nášho „tímu“, je to náš život! A ak treba, radi Ti pomôžeme zo všetkým, od pomoci s bicyklom a tréningom až po pomoc s Bibliou a zapísaním sa medzi katechumenov, kde Ťa budeme chodiť nadšene povzbudzovať!*“ Presne toto je oná vzťahová evanjelizácia, najúčinnnejšia zo všetkých. Alebo, terminológiu Písma, *učeníctvo*.

Toľko teda isto veľmi kostrbatý a neumelý, ale vari dostatočne výstižný príklad toho, ako *spiritualita konania* v praxi môže fungovať a funguje. Ako aj toho, že už dávno úspešne funguje v náboženských organizáciách mimo Cirkvi (skauting), ale aj v úplne profánnych spolkoch (dobrovoľní hasiči).

Váš Inky